

Posouzení diplomové práce Veroniky Urbánkové „Individuální kontakty rodiny a školy“

Předložená diplomová práce je kazuistickou studií tutoriálního systému jedné české školy z pohledu rodičů žáků této školy. Sleduje velmi zajímavé téma prohloubených individuálních kontaktů mezi rodiči a školou. Téma je aktuální v době, kdy roste angažovanost rodičů na poli školy, rostou individuální tlaky rodičů na učitele a vedení školy i tlaky různých rodičovských a občanských iniciativ.

Text je opřený o rozsáhlou odbornou literaturu, rozsah českých zdrojů je prakticky vyčerpávající v dané oblasti, doplnění o zdroje zahraniční je odpovídající. Odborná literatura je dobře zpracovaná a poskytuje velmi základ pro práci a empirickými daty. Zejména v tématech partnerství a individuálního kontaktu ukazuje autorka jemně a kriticky na kulturní podmínky, citlivá místa, rozpory a okolnosti zjištěné posledními výzkumy. Teoretická část také představuje tutoriální systém, který je ve výzkumu sledovaným nástrojem individuálních kontaktů rodiny a školy.

Design výzkumu, který byl použit, je kvalitativní. Autorka se drží zásad kvalitativní výzkumné práce velmi přesně, současně jemně a tvořivě. Správně vymezuje cíl a výzkumné otázky, metody, vzorek a jeho výběr, postup zpracování dat a přesně popisuje průběh výzkumu.

Hlavní metodou byly polostrukturované rozhovory s rodiči (čtyři rodiny). Bylo zkoumáno zejména, jakým způsobem vnímají rodiče úlohu a kompetence školy ve výchovně vzdělávacím procesu dítěte a také to, jakým způsobem vnímají rodiče tutoriální systém komunikace se školou. Rozhovory byly zapsány a opakovaně kódovány. Získané kategorie sloužily ke zpracování a prezentaci empirického materiálu.

Výsledky jsou představeny strukturovaně. Nejprve jsou prezentovány jednotlivé rodiny (medailonky) s osnovou získaných kategorií. Poté jsou jednotlivé kategorie probrány celkově, jako ohniska samotného tématu. Jednotlivé kategorie jsou představeny v tabulkách pro přehlednost a popsány. Jsou centrem práce, zvolené téma zde vystupuje detailně, ale současně uspořádaně.

Poté se autorka vrací k cílům práce, včetně diskuse. Podtrženy jsou zásadní výsledky výzkumu: Zřetelná ambivalence, kritická místa pevnějšího vztahu rodiny a školy tak, jak je tutoriální systém podporuje. Musíme jmenovat dále téma dělení kompetencí (navíc ve velmi individuálním pojetí jednotlivých rodičů), tlaky školy, která se jeví rodičům mnohdy přílišná, nedostatek pravidel a hranic v komunikaci a sdílení, důvěryhodnost a nejasnost rolí tutorů, míra zodpovědnosti aktérů ad.

Závěr ukazuje podle mého názoru na schopnosti autorky ve výzkumné práci. Závěry shrnují zásadní výsledky práce, současně jsou inspirativní. Ukazují na podoby, výhody i rizika pevnějšího tutoriálního systému péče o děti a navrhují i některá opatření, při současné opatrnosti k celému takovému pojetí spolupráce rodiny a školy.

Předložený text Veroniky Urbánkové odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a doporučuji jej k obhajobě.

